

В інтересах дружби і співробітництва

Посол КНР в Україні пан Яо Пейшен (у центрі) під час переговорів

Напередодні Нового року, 25 грудня 2003 р., відбувся візит до НТУУ "КПІ" Надзвичайного і Повноваженого Посла Китайської Народної Республіки в Україні пана Яо Пейшеня. На зустрічі з ректором М. Згуровським та іншими керівниками університету він висказав своє задоволення можливістю ознайомитися з таким відомим у світі навчальним закладом як Київська політехніка і висловив щире подяку викладачам і науковцям НТУУ "КПІ" за зусилля з підготовки висококваліфікованих фахівців для КНР.

Ректор привітав високого гостя, відзначив історичну глибину відносин колективу університету з Китаєм: ще на початку 50-х років минулого століття в КПІ навчалось до 200 громадян КНР, багато з яких відбулися як відомі керівники освіти, науки, промисловості, державні діячі, бізнесмени тощо, а випускнику КПІ 1956 року, колишньому міністру цивільної авіації Китаю Лю Цзеньфену Вченою Радою НТУУ "КПІ" в 2001 році присвоєно звання Почесний доктор Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут". На сьогодні в університеті навчається 575 студентів та аспірантів – громадян КНР.

Їх навчання йде в інших, нових соціально-економічних, правових умовах, що потребує значних зусиль викладачів, а ще більше – студентів, для глибокого опанування університетською програмою.

Ректор також звернув увагу на тісні контакти НТУУ "КПІ" з освітянськими, науковими закладами і підприємствами Китайської Народної Республіки.

В інтересах розширення і поглиблення цього співробітництва Послу передано перелік пропозицій.

Пан Посол прийняв їх для подальшого опрацювання. Він також відгукнувся на запрошення ректора М. Згуровського виступити перед викладачами, науковцями, студентами університету з лекцією на одне з актуальних питань на свій вибір.

Посол Яо Пейшень, зі свого боку, запропонував організувати обмін між сторонами викладачами і студентами для зміцнення відносин між Китаєм і Україною.

Зустріч пройшла в дружній, доброзичливій обстановці і закінчилась взаємними новорічними вітаннями та щирими побажаннями.

Інф. "КПІ"

Уже шість років поспіль до 13 грудня підбивають підсумки конкурсу "Студент Києва". З травня до грудня змагалися 1200 студентів 35-ти столичних вузів, а фінішували 26 представників десяти закладів освіти, з них семеро представляли НТУУ "КПІ". Театралізоване вшанування переможців відбулося у Міжнародному центрі культури і мистецтв. Своїх підопічних вітав зі сцени і нагороджував ректор НТУУ "КПІ" академік М.З.Згуровський. Київський політехнічний за підсумками конкурсу названо кращим технічним ВЗО столиці. А прославили його:

Сергій Торба (ФТІ, 6 курс) – переможець конкурсу в номінації "Технічні науки";

Іван Лесько (ФБТ) – 2 місце в номінації "Технічні науки";

Олександр Крикля (ФТІ, 5 курс) – 2 місце в номінації "Природничі науки";

Іван Васильєв (ФТІ, 6 курс) – 3 місце в номінації "Технічні науки";

Андрій Козак (ФТІ, 3 курс) – 3 місце в номінації "Природничі науки";

Антон Бутівський (ФТІ, 6 курс) – лауреат в номінації "Технічні науки";

Сергій Климанов (ФТІ, 4 курс) – лауреат в номінації "Технічні науки".

На сьогодні **Сергій Торба** – "найзірковіший" представник Київської політехніки та, можливо, і всього міста. Він зібрав практично всі можливі нагороди: призер VII Міжнародної студентської олімпіади з математики (2000 р., Лондон) (далі – Олімпіада), переможець VIII Олімпіади (2001 р., Прага), переможець IX Олімпіади (2002 р., Варшава); переможець Всеукраїнської студентської олімпіади за напрямом "Інформаційна безпека" (2003 р., Харків); лауреат конкурсу "Студент Києва-2001", переможець конкурсу "Студент Києва-2002" та "Студент Києва-2003". Це саме він приніс університету два роки поспіль звання кращого технічного ВЗО столиці; два комп'ютери, пода-

рвані йому за перемоги, передав у студраду та гуртожиток. Він є стипендіатом Президента України.

Навчений попереднім досвідом, Сергій вважає, що значно зріс рівень конкурсантів та їх кількість, запитання першого туру стали більш спеціалізованими. Своїм послідовником радить задля перемоги перечитати енциклопедію і дещо з неї запам'ятати. Перед другим туром хлопцеві довелося студіювати чимало галузевих часописів та скористатися Інтернетом. Тема третього туру була цікавою і несподіваною: "Інформаційна безпека проти безпеки інформації". Знадобилися не лише спеціальні знання, а й документи – Доктрина безпе-

те я до останнього дня не вірив, що перемоги в такому серйозному конкурсі можна в чесній боротьбі, вважав, що перемагає той, у кого все "схоплюється".

Я щиро дякую керівництву Громадського фонду Святого Андрія Первозванного за організацію і проведення конкурсу "Студент Києва", за створення умов для чесної боротьби. Цей конкурс не лише надає матеріальну винагороду, він, що дуже важливо, підтримує у студентів віру в те, що можна своїм ро-

дали була звичайна робота, яка дістала гідне (і вагоме фінансове) визнання.

У перерві між турами Олександр ще раз випробував себе: взяв участь у конкурсі "Містер КПІ", де переміг у двох номінаціях та отримав титули Містер Мужність і Містер Розумник.

Олександр Крикля

Для останнього треба було за 30 сек. дати відповіді на 10 запитань. Спробуйте, щоб відчувати ціну перемоги. До "Містера" Олександр готувався разом із друзями Дмитром Проценком, Сергієм Гусевим, Олексієм Барановським. Така творча і різнопланова команда була прямо-таки приречена на успіх. На думку Олександра, йому пощастило з батьками, друзями і наставниками. Завдяки їм – усі успіхи.

Олександр має такий широченний спектр інтересів, що годі зупинитися на чомусь одному. Нині він вивчає фізику живих систем на базі Інституту фізіології НАНУ, куди й збирається в аспірантуру. Наряду з цим – проектує комп'ютерні ігри, створює музику, навчається академічному співу, іноді підробляє програмуванням та веб-дизайном.

У майбутньому мріє працювати над тим, що принесе задоволення, та ще й отримувати за це гарну платню. І стільки у хлопця енергії й здорової життєвої сили, що віриться: наміряє – збудеться.

Іван Васильєв: "Студент Києва" – конкурс престижний, цікавий і, як би це егоїстично не звучало, із серйозним призовим фондом, тому не дивно, що більшість студентів, яких практично неможливо заманити на заняття, із задоволенням беруть у нього участь. Тим більше, що перші тури майже не залежать ні від уміння розв'язувати карколомні задачі, ні від знань, набутих у результаті поглинання тисячсторінкових монографій. Усе, що вимагається від учасника, це прийти, блиснути (або не блиснути)

Закінчення на 2-й стор. ➤

ЗІРКОВИЙ ФЕЄРВЕРК

Сергій Торба

ки України, Держстандарту тощо.

А загалом, Сергій нічим не відрізняється від однолітків: гарно вчиться, працює в Інституті математики НАНУ (куди збирається в аспірантуру), підробляє програмуванням, задоволений, що навчається в ФТІ. Адже відомо – тут найкращі наставники та вихованці.

Іван Лесько: "Багато хто знає про конкурс

"Студент Києва-2003" як спостері-

гач, я ж спробую розповісти про нього як учасник. На сам конкурс я потрапив випадково: складала список студентів факультету, що мали брати участь у конкурсі, а їх було замало, тож нічого не лишилося, як вписати ще й моє прізвище (як тепер виявилось, не даремно). Відбіркові тури здалися мені досить складними, але оскільки мав добру загальну ерудицію, то й потрапив на наступний тур. Основна боротьба точилася в фіналі, де змагалися найсильніші, адже треба було показати дійсно глибокі знання зі своєї спеціалізації, переконатися, що саме ти є найрозумнішим. Про-

Іван Лесько

ка, з його слів, складалася з дводенних мандрів Інтернетом, щоб ознайомитися з новинками науки і техніки перед другим туром, та ще двотижневого "зависання" там же при написанні роботи (третього туру) "Що таке жива матерія і чим вона відрізняється від неживої". А

ВІТАЄМО!
Булдигіна Валерія Володимирівна – д.ф.-м.н., професора,
Зіньковського Юрія Францевича – д.т.н., професора
із присудженням Державних премій України в галузі науки і техніки 2003 року.

СЬОГОДНІ В НОМЕРІ:

- 1 Візит Посла КНР в Україні до НТУУ "КПІ"**
- 1 2 Переможці конкурсу "Студент Києва"**
- 2 Наукова конференція Будні лінгвістів**
- 3 До 125-річчя від дня народження академіка С.П. Тимошенка**
- 4 Сучасні лазерні технології**
- На засіданні...**
- 4 Художня виставка**
- Куточок поезії**
- Спорт**

24 грудня 2003 року відбулася Науково-практична конференція "Оцінка ризику захворювань від забруднення навколишнього середовища та впровадження нових технологій".

Ця конференція проводилася за матеріалами міжгалузевої науково-технічної програми "Граніт", яка, як відомо, розроблялась на виконання Указу Президента України №53/95 від 17.01.95 р. Вступним словом відкрив конференцію проректор НТУУ "КПІ" з наукової роботи член-кореспондент Національної академії наук України професор М.Ю.Ільченко.

НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ

Доповідачі у своїх виступах наводили результати досліджень, які, без сумніву, мають національне значення. Мова йшла про причини збільшення захворюваності людей в Україні, які обумовлені техногенними факторами. Розглядалися науково обґрунтовані заходи щодо зменшення екогенетичного ризику, запровадження екологічного менеджменту, створення систем збору та підтримки прийняття рішень з використанням глобальних інформаційних мереж, підготовки фахівців з комп'ютерно-екологічного моніторингу. У роботі конференції взяли участь провідні фахівці академічних та освітніх закладів.

Інф. "КП"

С.Л.Тігіпко

Лекція для студентів

23 грудня залу засідань Вченої ради НТУУ "КПІ" заповнили студенти. І це не дивно: на зустріч з ними завітав Голова Національного банку України С.Л.Тігіпко. У своїй цікавій лекції він глибоко висвітлює питання про стан і розвиток економіки України, висловив свої припущення щодо перспектив розвитку економіки України, її валютно-фінансового потенціалу. Цікава лекція викликала і безліч запитань. Одним словом, відбулася корисна і ділова розмова. Без сумніву, такі зустрічі з керівниками національного масштабу є дуже корисними і що практику треба продовжувати.

Інф. "КП"

До європейських норм і стандартів

Ректор НТУУ "КПІ" академік НАНУ М.З.Згуровський на зустрічі зі студентами, яка відбулася в залі засідань Вченої ради 17 грудня, розповів про інтеграцію університету в європейський освітній простір: спільне напрацювання формальних механізмів взаємозв'язання дипломів, приведення вищої освіти за формою до тих ознак, що прийняті в Європі, зняття перепон для мобільності на ринках праці й освітніх послуг. Зокрема, в Україні доведеться скоротити перелік спеціальностей, нині він в п'ятеро більший за середньоевропейський. У світі все ширшого визнання набуває університетська освіта, що дає можливість швидше адаптуватися до вузькоспеціалізованого застосування. Кваліфікація молодшого спеціаліста (випускники технікумів й училищ) теж не має аналогів у Європі. Країни СНД і Балтії приєднуються до Болонського процесу, тож і Україна, враховуючи переваги та ризики, схильється до позитивної відповіді у питаннях інтеграції.

М.Згуровський також поінформував, що наш університет є лідером, суспільним провідником нових ідей і напрацювань. Саме в КПІ на початку 90-х відпрацьовувалися орієнтири ступеневої системи освіти. І нині університет впливає на державну політику щодо створення і впровадження стандартів освіти в технічних і фундаментальних природничих науках.

Як завжди, пролунало запитання про відтік спеціалістів. М.Згуровський виклав свої міркування: демократичний світ не можна обмежити кордонами. На жаль, в Україні відчувається втрата наукового потенціалу. Сумно те, що висококваліфіковані наукові кадри у західних та заоканських роботодавців є наймаючою робочою силою без перспектив наукового визнання. Тому в країні слід створювати умови, щоб зацікавити молодь, яка б мала мотиви тут навчатися і працювати. Досвід окремих регіонів свідчить, що за умов економічного зростання фахівці повертаються в країну, накопичивши досвід та фінанси, відкривають свою справу і успішно й плідно працюють на батьківщині.

Інф. "КП"

Закінчення. Початок на 1-й стор.

розумом, а потім із чистою совістю піти на пиво.

Від переможця перших двох турів потрібно трохи більше – він повинен бути або енциклопедистом, або вміти швидко налагоджувати контакти з людьми (читай – іншими учасниками) для спільної творчості. Утім, "колективна творчість" загрожує дискваліфікацією, тому краще бути просто ерудованою людиною – і в житті легше, і в конкурсі за просто станеш переможцем. А не станеш – не біда, через рік порозумнішаєш, набудеш досвіду і прийдеш ще раз тягти лотерейний квиток, благо брати участь у конкурсі можна протягом усіх студентських років.

У третьому турі крім ерудиції потрібні більш-менш великі знання зі своєї (а можна і не зі своєї) спеціальності, багата уява й уміння майстерно викладати свої думки. Щоб написати твір "а-ля наукова доповідь", потрібно експромтом викласти свою точку зору на запропоновану тему, і не біда, якщо вона буде не до кінця повною і правильною, – головне, вона повинна бути упевненою й у чомусь своєрідною.

У третій тур виходять гідні суперники, тому залучити журі на свій бік можна або абсолютним знанням предмета, або оригінальністю і майстерністю. Якщо ви вмієте писати вірші – пишіть доповідь у віршованій формі, якщо любите малювати – малюйте (але без фанатизму), подобається фантастика – пишіть фантастичну розповідь. А потім знову можна з чистою совістю, але цілком спустошеною головою піти на пиво.

До фіналу добираються тільки обрані, котрі вже є переможцями, потрібно тільки розіграти, кому яке місце дістанеться. І тут починається найвеселіше – фіналістам видають тему письмової наукової роботи, яку потрібно написати протягом місяця; весело всім, крім фіналістів, що не «в'їжджують» у зміст своїх тем, тому що ті сформульовані, як перший рядок «Слова о полку Ігоревім» – звучить начебто

ЗІРКОВИЙ ФЕЄРВЕРК

піднесено, прекрасно, але спробуй допетрай, що воно там означає.

І от в час "ікс" усі фіналісти з червоними від недосипання очима і шпиргалками в кишені (відразу говорю – шпиргалки не допоможуть) приходять в апартamenti фонду, умом-розумом міряться. Отут-то і настає прозріння: з додаткових питань відразу зрозуміло, чи вгадав фіналіст тему завдання чи ні. Але навіть якщо не вгадав – не біда, журі завжди готове оцінити оригінальні творчі поєми.

Іван Васильєв

Церемонія нагородження здається спеціально створеною для того, щоб помучити фіналістів: адже вони до останньої секунди не підозрюють, кому посміхнеться удача. Опісля всі, кому ще не набридли святкувати закінчення турів, розбігаються (але вже з призами) святкувати закінчення цього прекрасного заходу, краще один з одним знайомляться, щоб через пару місяців продовжити спілкування на гірськолижному курорті в Карпатах.

Конкурс гарний і, з ностальгією споглядаючи свій старенький потертий п'ятирічний студентський квиток, від усієї душі раджу майбутнім учасникам: дерзайте і перемагайте!

Андрій Козак: "Довідався я про свою участь у конкурсі через дві години після його початку. Дотепер пам'ятаю, як на вокзалі мама зустріла мене словами: "Андрій, тут тобі з деканату дали направлення на якусь олімпіаду, тільки в тебе поїзд записався і вона вже почалася". Вирішив усе-таки сходити подивитися, що ж там відбувається. Тур мене розчарував: сто питань на найрізноманітніші теми, що не мають ніякого відношення до фізики.

Відповідав я на них керуючись скоріше не знаннями, а здоровим глуздом і цілком впорався за півгодини, що залишилися до кінця. Я вже було втратив надію на щасливий кінець і зовсім не розраховував на перемогу, та несподівана звістка про вихід у півфінал стала для мене приємним сюрпризом. Я набрав 61 бал при проходному 60. Це я сприйняв як знак долі і надалі, як мені здавалося, повинен був перемогти. У півфіналі ми писали твір. Тему "Математизація сучасної науки" я сприйняв як подарунок долі. Саме на цю тему я був готовий розводити філософію на 7 сторінок. Вихід у фінал я вже сприйняв як розумне продовження низки подій. Тема, яку треба було розкрити в третьому турі – "Фізика елементарних часток", – мені сподобалася. Вона якраз близька до моєї спеціальності, і я давно хотів у ній розібратися. Побічним результатом такого розбирання і стало написання фінального твору. Думаю, третє місце є справедливою винагородою за таке неймовірне везіння. Хоча я і не вважаю, що конкурс "Студент Києва" хоча якось мірою відображає наукову діяльність, мені приємно бути серед переможців. Можливо, це допоможе вирішити деякі інститутські проєкти, адже переможців не судять – принаймні не повинні".

Антон Бутівський: "Чому я пішов на конкурс? Було цікаво вперше спробувати свої сили у студентському змаганні. Коли, як не зараз, на 6-му курсі! Мені було цікаво оцінити, чого я насправді вартий. Цікаво було змагатися з гідними суперниками у конкурсі, друзями – у житті. І взагалі, брати участь у конкурсі мені було цікаво! Дещо про себе: Пишаюся, що навчаюсь в ФТІ. Спеціалізація "Технологія безпеки інформації". Здобуваю другу вищу освіту за напрямком "Банківська справа". Хочу стати хорошим спеціалістом. Люблю в житті все красиве: гарних дівчат, хороші машини. Сподіваюся, що багато зможу досягти, зробивши вдалу кар'єру. Люблю Україну, але мрію об'їхати весь світ".

Антон Бутівський

Підготувала Н. Ліберт

Андрій Козак

ПРАКТИКА

Навчальна практика в освітніх програмах ВЗО посідає важливе місце. Зазвичай студенти технічних спеціальностей на практиці безпосередньо знайомляться з виробничим, технологічними процесами, новинками науки і техніки. А як здобувають практичні навички гуманітарії? З цим запитанням кореспондент "КП" звернулася до заступника декана ФЛ В.І.Заремби.

– Володимире Іллічу, як ви вважаєте, якою повинна бути практика у студентів-лінгвістів?

– Я назвав би її швидше перекладацькою чи викладацькою. Та не в цьому суть. Головне – під час практики студенти повинні знаходити навички практичної роботи у реальних умовах. Це кілька років тому на ФЛ місце практики студенти переважно знаходили самі – в фірмах та компаніях. Приносили, як правило, позитивні відгуки та відмінні оцінки роботодавців.

– То це ж добре: реальні компанії, різні напрямки роботи, відмінні оцінки.

– Так. Але ми (керівники факультету), на жаль, не мали зворотного зв'язку з цими компаніями і достовірної інформації: над чим саме працювали наші підопічні.

– І ви знайшли вихід?

– Ми звернулися до керівників підрозділів НТУУ "КПІ" (факультетів, кафедр, інших відділів) з пропозицією безкоштовно надати роботу нашим практикантам, якщо у них є потреба в перекладах чи перекладачах.

– Запити посилалися один поперед іншого?

– Не скажіть. Проійшло немало часу, поки надійшли перші пропозиції. Найпершим і найсерйознішим нашим замовником став (і вже три роки ми плідно співпрацюємо) доц. ТЕФ Петро Петрович Куделя. Він відповідально ставиться до практикантів, надає їм потрібну допомогу і фахові технічні консультації при перекладі текстів.

Активно співпрацюють з нами щодо залучення студентів-лінгвістів до технічних перекладів ІФФ (декан О.М. Бялик, заступник О.І.Дудка), НДЧ (С.О.Муравов, В.І.Котовський), ММІ (В. Яворівський), ПСА (А.П.Яковлева), протокольно-візовий відділ, управління з міжнародних зв'язків тощо. Загальні підсумки такі: за минулий навчальний рік на ІФФ пройшли практику 56 студентів-лінгвістів, на ФЕА

– 45, на ФМФ – 39, на ТЕФ – 14, в ПСА – 12, ІФІ – 8, ММІ – 4. До речі, й оцінки за практику їм поставили не лише відмінні.

Ми й надалі налаштували на співпрацю з підрозділами університету.

– Невже державним установам не потрібні перекладачі-практиканти?

– На замовлення державної служби торік наші студенти з груп ЛА-02, 03, ЛА-92, 93 В.Саприкіна, Ю.Перепелиця, М.Козленко, І.Гак, О.Гобелева, О.Антоненко, Г.Чухліб, Г.Гарусовська, Г.Хацько, К.Зеленська, Г.Пухова, Н.Шрамко впродовж кількох місяців виконували переклади документації для об'єкту "Укріплення" ЧАЕС. Із завданням справилися успішно.

БУДНІ ЛІНГВІСТІВ

Тепер вважають, що то була справжня робота, яка збагатила їхні знання та досвід.

– Практиканти працюють лише над письмовими перекладами?

– Нещодавно на ФІОТ приймали молодіжну іноземну делегацію. Наші студенти з гр. ЛН-11, які вивчають німецьку мову, О.Дебич, Г.Литовченко, В.Ремеле, Г.Стещенко, Д.Штигменко та Ю.Луценко впродовж тижня забезпечували гостей знайомство з НТУУ "КПІ" та його підрозділами, знайомство з містом та його визначними місцями, культурну програму. Візитери та замовники залишилися дуже задоволені рівнем обслуговування. А наші підопічні пройшли непогану мовну практику.

– У місті відбувається багато масових міжнародних заходів. Чи не обмежує ви своїх філіологів лише рамки роботи в університеті?

– Ми з радістю ідемо назустріч організаторам серйозних міжнародних заходів. Приміром, навесні обслуговувати міжнародний симпозіум-виставку з екології у Міжнародному виставковому центрі запросили 115 наших студентів, в той час як з КНУ – 25, з лінгвістичного університету – 40. Тоді попрактикувалися навіть першокурсники.

ДИПЛОМНІ РОБОТИ

Про підготовку дипломних робіт розмовляємо із заступником декана ФЛ доц. Н.Д.Пепеловою.

– Чому присвячені теми дипломних робіт ваших випускників?

– Дипломні роботи виконуються на базі науково-художньої, публіцистичної чи технічної літератури. Є завдання зі стилістики, граматики, лексикології. Дипломна робота складається з двох частин: теоретичної та практичної. Для першої студенти відшукують та аналізують першоджерела за темою, приміром, англійсько-російські тексти, виявляють притаманні їм закономірності та особливості, у другій – роблять власний переклад українською.

– Тобто всі випускники проходять переддипломну практику на кафедрі?

– Ні, наші студенти вчать і паралельно працюють над дипломними роботами.

– Це ж дуже складно. Мабуть, таких трудівників (всі-таки факультет переважно жіночий) із задоволенням беруть на роботу? Чи їм доводиться потім опанувати другу спеціальність?

– Влітку ми випускаємо 5 груп. У кожній в середньому по 25 осіб. Двох мов, які вивчають наші студенти, як правило, достатньо для працевлаштування. Тільки від випускників залежить, чи працюватимуть вони за фахом, чи продовжать навчання в аспірантурі. Зазвичай без роботи ніхто не залишається.

ДУМКА КЕРІВНИКА

І останнє запитання до декана факультету лінгвістики доц. Ю.І.Височинського.

– Юрію Івановичу, що ви можете сказати про своїх підопічних?

– Ви знаєте, хто найкращі студенти в НТУУ "КПІ"? Вихованці ФЛ. Вони виходять з університету універсальними фахівцями: вміють перекладати художню і технічну літературу, викладати, працювати в агенціях і фірмах. Вони заслугою виборюють гранти на стажування за кордоном. Про якість підготовки на факультеті та популярності (запитаність) наших спеціалістів свідчить традиційно високий вступний бал на ФЛ.

– На цій оптимістичній ноті ми й завершили розмову.

Спілкувалася Н.Воденко

До 125-річчя від дня народження академіка С.П. Тимошенка

19 грудня 2003 року в залі засідань Вченої ради пройшли організовані Державним політехнічним музеєм при НТУУ "КПІ" читання з циклу "Видатні конструктори України" присвячені 125-річчю з дня народження Степана Прокоповича Тимошенка. У залі були присутні відомі вчені – послідовники Тимошенка, а також студенти ММІ, викладачі та науковці нашого університету.

Читання відкрив проректор НТУУ "КПІ" з наукової роботи член-кореспондент НАН України М.Ю. Ільченко. Викладачі та студенти ММІ покладали квіти до підніжжя пам'ятника вченому.

Перед аудиторією виступив академік НАНУ, директор Інституту проблем міцності ім. Г.С. Писаренка НАНУ В.Т. Троценко, який поділився спогадами про свої зустрічі з Тимошенком. Далі присутні почули цікаву розповідь академіка НАНУ Я.М. Григоренка про роль С.П. Тимошенка в становленні Української академії наук.

Директор ММІ д.т.н. професор М.І. Бобир розповів про творчу долю Степана Прокоповича в КПІ. Професор Національного аграрного університету І.А. Цурпал доповів про роль опору матеріалів у підготовці спеціалістів та вніс пропозицію про заочаткування стипендії ім. академіка Г.С. Писаренка для молодих науковців і студентів.

Ніна Іллівна Пузач від імені сім'ї Г.С. Писаренка розповіла про невідомі сторінки в творчій дружбі великих українських вчених-механіків С.П. Тимошенка і Г.С. Писаренка. Ніна Іллівна виконала останню волю дочки С.П. Тимошенка Ганни Степанівни і подарувала всім присутнім у залі примірники книги "Воспоминания" С. Тимошенка, яка вийшла друком у видавництві "Наукова думка" в 1993 році. Науковці, викладачі і студенти подивилися фільм про С.П. Тимошенка "Забуті імена" та прослухали запис промови Степана Прокоповича, який було зроблено в 1967 році у середній школі №2 м. Ромни.

М.М. Бехмельніцина

Виступає проректор НТУУ "КПІ" з наукової роботи М.Ю. Ільченко

Степан Прокопович Тимошенко родом із Сумщини. Навчаючись у Роменському реальному училищі, він познайомився з Абрамом Иофе. Ця дружба продовжувалась багато років, коли А.Ф. Иофе став всесвітньо відомим фізиком, директором Фізико-технічного інституту АН СРСР, а С.П. Тимошенко – всесвітньо відомим ученим-механіком.

Вивчаючи класичний 2-томний курс "Опір матеріалів" професора Петербурзького політехнічного інституту В.Л. Кирпичова, С.П. Тимошенко в 1904 році познайомився з його автором – видатним вченим у галузі механіки та опору матеріалів, організатором Харківського технологічного та Київського політехнічного інститутів. Пізніше, відзначаючи значення діяльності В.Л. Кирпичова, Тимошенко писав: "Книги В.Л. Кирпичова і його лекції сыграли большую роль в развитии науки о прочности материалов в России в конце XIX в начале XX вв."

З 1907 р. С.П. Тимошенко обіймає посаду професора кафедри опору матеріалів КПІ. Вчений швидко завоював авторитет серед викладачів та студентів. Його дисертація "Об устойчивости плоской формы изгиба двутавровой балки", захищена в 1907 р. в КПІ на здобуття вченого звання ад'юнкта з прикладної механіки (опоненти В.Л. Кирпичов, О.О. Радциг, М.Б. Делоне), відразу висунула С.П. Тимошенка у ряд видатних механіків.

У лютому 1911 р. з КПІ були звільнені 25 професорів, викладачів та декани 3-х відділень за протест проти циркуляру властей про заборону студентських зібрань. Серед них – і декан інженерного факультету С.П. Тимошенко. Він повертається до Петербурга.

Після революції 1917 р. почала працювати організаційна комісія зі створення АН України під керівництвом академіка Петербурзької АН В.І. Вернадського. С.П. Тимошенку було доручено організувати підрозділ прикладних наук у фізико-механічному відділенні нової АН. Усі свої думки та плани академік АН України С.П. Тимошенко (обраний в 1919 р.), постарався втілити в життя, будучи першим директором Інституту технічної механіки (нині Інститут механіки ім. С.П. Тимошенка НАН України). Ідеї, закладені понад 80 років тому вченим при організації АН України, виявились прогресивними та знайшли своє втілення на практиці.

З 1920 р. учений живе і працює за кордоном. Згадуючи цей період, коли довелось разом з іншими росіянами-інженерами працювати у фірмі електротехнічного профілю, не будучи спеціалістами з електричних машин, він писав: "Теперь, через сорок лет, обдумывая причину наших достижений, я прихожу к заключению, что немалую роль в этом сыграло образование, которое нам дали русские высшие инженерные школы. Основательная подготовка в математике и в основных технических предметах давала нам громадное преимущество перед американцами, особенно при решении новых нешаблонных задач".

У житті та науково-організаційній роботі С.П. Тимошенка в 1928 р. сталася знаменна подія. На черговому річному засіданні Академії наук СРСР, за рекомендаціями академіків А.Ф. Иофе, П.П. Лазарева та О.М. Крилова, С.П. Тимошенко був обраний членом-кореспондентом АН СРСР. Це стало визнанням високих заслуг вченого, тієї роботи, яка була виконана в Петрограді та Києві. З 1964 р. С.П. Тимошенко – іноземний член АН СРСР.

У 1938 р. Американське товариство інженерів-механіків широко відзначило

60-літній ювілей С.П. Тимошенка, його було обрано почесним доктором Мічиганського та Лейхейського університетів, у 1940 р. нагороджено медаллю Г. Ламе за заслуги в галузі інженерної освіти.

У 1941 р. Американська АН обрала С.П. Тимошенка членом-кореспондентом. Вона була уже п'ятою з найвищих наукових установ світу, яка відзначила талант вченого, у 1944 р. своїм почесним членом його обрала одна із найстаріших академій світу – Лондонське королівське товариство. У зв'язку зі своїм 70-річчям С.П. Тимошенко був обраний почесним членом Італійської АН. У 1957 р. Американське товариство інженерів-механіків заснувало медаль ім. С.П. Тимошенка і першою такою медаллю нагородило самого вченого "за неоцінний внесок і особистий приклад його як керівника нової ери в прикладній механіці".

Понад 40 років прожив С.П. Тимошенко в США, але всі свої досягнення, успіхи пов'язував тільки з батьківщиною. Це він неодноразово підкреслював сам, постійно використовуючи вираз "у них, в американців". Відвідуючи Україну в 1957 та 1967 рр., С.П. Тимошенко завжди говорив своїм колегам про високий рівень вітчизняної технічної освіти та науки, вихованцем якої був сам, був її творцем та активним пропагандистом за океаном. Такий вчений, як С.П. Тимошенко, міг з'явитись лише в умовах високого рівня інженерної школи. Він був унікальним новатором, який вирішував актуальні для свого часу проблеми конструктивної міцності, стійкості та коливань. Ним написано понад 240 наукових праць, з них понад 90 – узагальнюючі монографії та підручники.

За роки своєї педагогічної діяльності він підготував сотні інженерів та десятки докторів і професорів, які успішно працюють у багатьох країнах світу. С.П. Тимошенко був талановитим інженером-новатором, який склав цілу епоху в розвитку світової науки ХХ ст. із найбільш важливих розділів механіки.

М.І. Бобир,
проф., директор ММІ

СУЧАСНІ ЛАЗЕРНІ ТЕХНОЛОГІЇ На засіданні адміністративної ради

Як вже повідомляла наша газета, на засіданні Вченої ради провіні вченої НТУУ "КПІ" виступають з доповідями концептуального спрямування. Публікуємо скорочений текст доповіді, з якою на грудневому засіданні Вченої ради виступив директор НДІ лазерної техніки та технологій, зав. кафедри лазерної технології, конструювання машин та матеріалознавства проф. В.С. Коваленко.

Від появи перших лазерів наприкінці 50-тих та початку 60-тих років ці унікальні пристрої знайшли застосування майже у всіх сферах діяльності людини. На сьогодні таких застосувань можна назвати більше ніж 350 (вимірювання, комунікація, екологія, військове, комп'ютери, медицина, сільське господарство, хімічна промисловість, запис та зчитування інформації, торгівля, навігація, будівництво, кримінологія тощо), і серед них найбільш поширена лазерна технологія обробки матеріалів (Industrial Laser Applications).

Лазерна літографія ефективно використовується зараз для виготовлення сучасних мікропроцесорів. Так, при використанні лазерів з довжиною хвилі 248 нм виготовляються мікропроцесори 256М DRAM, що мають в собі 550 мільйонів транзисторів та емностей, а це забезпечує обсяг пам'яті, еквівалентний інформації, що вміщується на 2500 газетних сторінках. При використанні лазерів з меншою довжиною хвилі (198 нм або навіть 145 нм) уже в 2009 році вдасться розробити мікропроцесори 64Г DRAM з обсягом пам'яті на 3 порядки більшим.

Лазерний розкрій матеріалів дуже широко використовується в сучасній автомобільній, аерокосмічній, суднобудівній, електротехнічній промисловості, у сільськогосподарському машинобудуванні та легкій промисловості.

В останній час розвивається і досить специфічне застосування лазерного розкряю, наприклад, в енергетичній промисловості. Так на атомних станціях при виконанні різних монтажних та ремонтних робіт часто виникає потреба у дистанційній обробці (розрізанні) різних металевих виробів при високих рівнях радіації. Така обробка дуже ефективно ведеться за допомогою лазерної технології при транспортуванні лазерної енергії по світловоду на досить велику відстань (до 100-200 м) та використанні робототехнічних систем, керованих дистанційно. Як справим прикладом специфічних можливостей лазерного розрізання є розробка роботизованого лазерного комплексу для проведення демонтажних робіт в об'єкті "Укриття" Чернобильської атомної станції. Завдяки технології

безконтактної дистанційної обробки самопересувний робот може бути досить компактним; це не потребує великої потужності для функціонування, і таким чином він може дістатися у важкодоступні місця всередині об'єкту "Укриття" і виконати потрібні операції з дезінтеграції зруйнованих металоконструкцій та високорадіоактивних лавових утворень для подальшої їх дезактивації та поховання. Вказана лазерна роботизована система була розроблена спільно НДІ лазерної техніки та технологій (НДІ ЛТ і Т) та НДІ проблем механіки "Ритм" НТУУ "КПІ".

Процеси лазерного локального легування, наплавлення та покриття дають можливість створити на робочій поверхні виробу, виготовленого із звичайної конструкційної сталі, шар надміцного матеріалу, що дозволяє суттєво відійти від експлуатаційних показників виробу та і всієї машини або приладу в цілому. Ці технології актуальні для будь-якої галузі промисловості, але особливо вони зацікавили аерокосмічну, автомобільну та інші сучасні галузі промисловості, де потрібно поєднати легкість та компактність конструкцій з її високою міцністю та зносостійкістю при важких умовах експлуатації.

За допомогою лазерного променя зараз можна з'єднати тонкий провідник діаметром у кілька мікрометрів з тонкою металевою мікроплівкою, а можна зварювати сталеві деталі товщиною більше десяти сантиметрів при забезпеченні якості з'єднання, якої не можна досягнути іншими методами зварювання.

Лазерне зварювання відкрило можливості для якісного термічного з'єднання різних деталей, виготовлених з пластмас, керамічних та композитних матеріалів. Лазерна технологія призвела майже до революції в галузі нанесення, збереження та зчитування аудіо- та відеоінформації. Традиційні носії аудіоінформації (магнітні плівки) та стрічки замінюються лазерними компакт-дисками. Зараз ведуться дослідження з виготовлення багатошарових компакт-дисків.

Розвиток лазерної техніки та поява сучасних швидкодіючих комп'ютерів з величезним обсягом пам'яті дозволили розробити принципово нові лазерні технології створення виробів складної просторової форми, при яких деталь виробується з матеріалу поелементно, шар за шаром, відповідно до формалізованого відображення в пам'яті комп'ютера. На сьогодні розроблено досить багато різних схем реалізації процесів, які зустрічаються в спеціальній літературі під різними назвами:

Optical Fabrication – оптична обробка; Rapid Prototyping – швидке прототипування; 3D-component Forming – формування тримірних деталей; SFF – Solid Freeform Forming – пряме отримання виробів складної форми; Stereolithography Processing – стереолітографічне виготовлення; LOM – Laminated Object Manufacturing – виготовлення багатошарових об'єктів; DLF – Directed Light Fabrication – виготовлення під прямою дією світла; SLS – Selected Laser Sintering – вибіркове лазерне спікання; MAP – Material Accretion Processes – процеси нарощування матеріалу тощо.

Процеси вирощування тримірних об'єктів зараз поступово виходять із стану експериментальної перевірки та впроваджуються у виробництво. Ця технологія особливо актуальна для таких динамічних галузей виробництва, як авіабудування, автобудування, електронне машинобудування, інструментальна промисловість, виготовлення космічної техніки тощо. Так, у порівнянні з традиційними методами моделювання деталей та вузлів нова технологія "вирощування" об'єктів в американській компанії General Motors дозволяє зберегти до 60-80% часу та коштів. Наприклад, при виготовленні моделі корпусу коробки передачі тепловозу витрати часу знижуються з 6 місяців до 400 годин (16,6 дня). Лазерна технологія дає можливість дуже оперативно реалізувати величезне розмаїття складних просторових деталей будь-якого незвичайного дизайну з мінімальними витратами.

В НДІ лазерної техніки та технології згідно з завданням міжнародного проекту УНТЦ розроблені технологія та обладнання для лазерного формування 3-мірних виробів з порожнистих металевих та керамічних матеріалів. Це унікальне обладнання вдалося розробити в стислий термін в умовах досить обмеженого фінансування. Виготовлення розробленого обладнання фактично обійшлося в 15-20 тисяч доларів. Для порівняння – вартість подібного обладнання, що випускається єдиною в світі фірмою 3D-System (USA), складає 2,5 млн. доларів.

Розроблена технологія дозволяє реформувати 2-мірне зображення (чорнобілі, кольорові фотографії або малюнки) у 3-мірну віртуальну, а потім у 3-мірну матеріальну копію.

Таким чином, лазерні технології відкривають надзвичайні можливості для розвитку сучасної техніки та науки, багатьох найважливіших галузей виробництва.

В.С. Коваленко, д.т.н., проф.

Перед початком останнього в 2003 році засідання ради, яке відбулося 25 січня, його учасників було запрошено на ознайомлення із реконструкцією 14 – 16 аудиторних корпусів та благоустроєм території, що прилягає до них. Основною метою, як пояснив ректор університету М.З. Згуровський, було створити належні умови для прийому в 2004 р. наших абітурієнтів, більш комфортного їхнього перебування під час подання документів та вступних іспитів. Реконструкцією передбачено більш зручне розташування приміщень приймальної комісії, буфетів, естетичне оформлення внутрішніх та зовнішніх просторів корпусів та території, при цьому було висловлено подяку архітекторам, будівельникам, керівникам та співробітникам адміністративно-господарського відділу університету за часно та якісно виконаний власними силами значний обсяг робіт. М.З. Згуровський також ознайомив присутніх із планами розвитку матеріально-технічної бази університету. Йшлося зокрема про спорудження найближчим часом неподалік від 7-го корпусу малого спортивного ядра, що, безумовно, сприятиме поліпшенню спортивно-масової роботи.

Першим питанням порядку денного засідання адміністративної ради було заслухано доповідь проректора М.В. Печеника про стан правопорядку в студмістечку університету та заходи щодо попередження порушень правопорядку.

На початку доповіді було зазначено, що криміногенна ситуація на території нашого університету погіршилася так само, як у цілому по Солом'янському району та по місту. Почастішали випадки пограбувань студентів у вечірній та денний час, маються місце розбійні напади, бійки, напади на іноземних студентів тощо. Такий стан викликає занепокоєння як співробітників, так і студентів. Забезпечення правопорядку на території університету, як зазначив М.В. Печеник, здійснюється підрозділами міліції у складі 21 чоловік, службою безпеки – 29 чоловік та воєнізованою охороною. При цьому до основних напрямків їх роботи відносяться патрулювання території, чергування груп тривоги, постова служба ВОХРУ тощо. У доповіді було повідомлено, що створена ректором робоча група проаналізувала стан організації охорони громадського порядку на нашій території і звернула увагу на недостатню вза-

модію силових структур університету, слабку участь університетської громадськості в організації і підтриманні правопорядку, відсутність пропускної системи у навчальних корпусах тощо.

При обговоренні із аналізом ситуації, що склалася, та з конкретними пропозиціями поліпшення ефективності охорони громадського порядку виступили проректор з навчальної роботи Г.Б. Варламов, керуючий справами НТУУ "КПІ" А.І. Бабенко, голова профкому студентів В.Ю. Миронов. М.З. Згуровський при підведенні підсумків обговорення закликав керівників підрозділів не залишати без уваги проблеми студентського середовища, змінити на краще ставлення до виховної роботи, більш принципово та адекватно реагувати на допущені студентами правопорушення. У прийнятті рішень передбачено заходи, які необхідно запровадити у навчальних корпусах, студентських гуртожитках, на території для значного покращення правопорядку в університеті.

Було заслухано інформацію першого проректора з навчальної роботи професора Ю.І. Якименка щодо щорічних звітів керівників університету та підрозділів за 2003р. відповідно до Статуту НТУУ "КПІ" та рішення конференції трудового колективу, при цьому увагу присутніх було привернуто до необхідності визначити встановлені показники роботи кафедр, факультетів, інститутів.

Проректор з наукової роботи професор М.Ю. Ільченко в своїй доповіді проінформовав присутніх про заходи щодо вдосконалення роботи з інформаційними ресурсами в університеті, найближчим часом запрацюють нова цифрова АТС та годинникова цифрова станція, дістала подальшого розвитку комп'ютерно-комунікаційна система університету.

За доповіддю декана фізико-технічного інституту професора О.М. Новікова було заслухано та схвалено критерії задачі в оренду приміщень університету та результати діяльності відповідної комісії.

За поданням проректора з навчальної роботи Г.Б. Варламова було затверджено ротацію членів тендерного комітету.

При розгляді питань приймальної комісії увагу присутніх було привернуто на необхідність початку профорієнтаційної роботи, планується подальше вдосконалення роботи центру тестування.

Ю. Москаленко

Г.Ю.Марченко (у центрі)
на відкритті виставки

Наша газета не раз повідомляла про виставки, які проходили у виставковій залі факультету соціології, що знаходиться на п'ятому поверсі сьомого корпусу. Організатором цих заходів є завідувач художньо-естетичної лабораторії ФС, член Національної спілки художників України Г.Ю. Марченко. Геннадій Юхимович за фахом інженер-суднобудівник, але вже давно професійно працює як художник. У свій час Г.Ю. Марченко створював мозаїчні роботи в деяких містах України.

У грудні минулого року у виставковій залі ФС пройшла виставка робіт Г.Ю. Марченка, створених переважно в 60-х роках минулого століття. Це акварелі, на яких у декоративній манері зображені сцени козацької пори, а також реалістичні графічні роботи карпатського циклу.

На відкритті виставки Геннадій Юхимович розповів, що він розпочинає серію виставок, на яких представитиме свої роботи за певним тематичним спрямуванням.

Звичайно, у виставковій залі ФС будуть проводитися виставки й інших митців. Так що заходьте частіше на п'ятий поверх сьомого корпусу помилуватися прекрасним.

В. Миколаєнко

ХУДОЖНЯ ВИСТАВКА

КУТОЧОК ПОЕЗІЇ

Не секрет, що українське книговидання перебуває в занепаді. У дитячої книги справи ще гірші. Я маю на увазі навіть не підручники, яких теж не вистачає, бо там ще якось викрутаються. Мова йде про художню дитячу книгу. Про казки, оповідання, вірші. Особливо для найменших. Нічого цього майже нема. А те, що є – або страшенно дороге, і тому для більшості батьків недоступне, або російськомовне. От чому рідною мовою для українських дітей, як це не прикро, стає переважно російська. Бо мамі все одно доводиться читати дитині казочку... Я був шокований, коли, прийшовши якось на новорічне свято до дитсадку, почув старі радянські віршики (звісно ж, російською мовою), які ще сам колись розучував на Новий рік... Я вирішив поцікавитись у свого знайомого книговидавця, чому так мало сьогодні видається книжок для малечі, оскільки попит на цю продукцію насправді дуже великий? Виявилось, що окрім несприятливої для всієї галузі ситуації, існує ще й так звана криза жанру – дуже мало хто зараз пише для дітей. І якщо прозу ще можна принаймні запозичити, переклавши (хоч це й не так просто) краці іноземні твори, то як бути з поезією? Українських дитячих поетів можна перелічити на пальцях.

Виявляється, що серед працівників нашого університету є така людина.

Корчагіна Алла Володимирівна, лауреат фестивалю "Таланти твої, Україно!", зараз працює редактором в журналі "Наукові вісті НТУУ "КПІ"". Свого часу вона вела дитячу рубрику в газеті "Києве мій" і навіть започаткувала дитячий літературний клуб "Відродження". Поетеса розповіла, як загоралися очі у дітей, коли вони вчилися складати віршики, і з яким захопленням потім читали їх на сцені. До речі, учасники клубу виступали навіть у столичному Будинку вчителя та спілці письменників України. Пропонуємо вашій увазі кілька дитячих віршів Алли Корчагіної, більше відомої як київська поетеса Аллона.

Я. Мельник

***
Кошеня маленьке вперше з Новим роком
стринеться,
І йому – що не розкажуй – все йому
не вирється.
Що якась ялинка буде вогниками блимати,
І якісь там подарунки можна десь
отримати.
Що Дідусь Мороз звіряткам буде щось
привозити,
І що можна в його торбу всі секрети
зносити.
"Не один Мороз приїде, – каже киця
Муронька, –
З ним красуня в санях буде, зветь її
Снігуронька".

***
Тигренятко Ося
Смачно розляглося.
Через всю стежину
Хвіст поклато й спину.
І тепер нікому
Не пройти додому.

***
Каченя сміливе Льоша навчилось пірнати
І тепер півдня не хоче з води виринати.
Може, робить щось там Льоша? Може,
щось шукає?
Він там дує в соломинку й книжечку читає.
"Хто ж читає мокру книжку?" –
здивувалась мати.
Так він вчить заморські букви – буде йти
в пірату!

***
Мавпочка Хитрулька
плавала півдня.
У басейн прибігла
вся її рідня,
Чом Хитрулька плава
в човнику одна?
Бо в човні бананів
рівно на півдня!

СПОРТ ЗУСТРІЧ З ПРОВІДНИМИ СПОРТСМЕНАМИ УНІВЕРСИТЕТУ

і потрапивши в друге коло змагань, в якому виборуватиме право стати чемпіоном серед команд вищих навчальних закладів.

А викладачі кафедри Олександр Дмитрович Махунько та Віталій Петрович Білоконь (останній, до речі, допомагає як другий тренер професійній футбольній команді "Нафком-Академія") разом із збірною командою НТУУ "КПІ" здобули перше місце в чемпіонаті України з європейського футболу серед вищих навчальних закладів. Це дало право нашому університету представляти країну в першості Європи серед студентських команд у м. Антверпені.

Ректор поздоровив наших студентів та викладачів із вдалими виступами в змаганнях різного рівня та подякував за те, що гідно представляють наш університет серед спортивної студентської еліти.

В подальшому відбулася дружня неофіційна розмова, в якій спортсмени та викладачі пообіцяли підтримувати спортивні здобутки в майбутньому.

Ю.В.Новицький,
зав. кафедри спортивного вдосконалення

Відбулася зустріч ректора нашого університету Михайла Захаровича Згуровського з провідними спортсменами, які закінчили сезон виступів у змаганнях. Приводом до неї стали спортивні здобутки студентів в європейському футболі та жіночому волейболі, які ще раз продемонстрували спортивну талановитість нашої студентської молоді та високу професійну кваліфікацію тренерсько-викладацького складу. Так, під керівництвом ст. викладача кафедри спортивного вдосконалення Дмитра Володимировича Томашевського команда волейболісток вже другий рік поспіль вдало виступає у вищій студентській лізі України, зайнявши поки що друге місце за підсумками цього року

Спартакіада НТУУ з футболу

Завершилася цьогорічна спартакіада нашого університету з футболу серед студентських команд. Першість виборювала 31 команда та, на жаль, складала їх студенти лише 18 факультетів. Так, найбільший ентузіазм до спорту виявили студенти ФАКСу. З їх складу сформували 4 футбольні команди. З великим бажанням брали участь в змаганнях студенти ФЕЛ та РТФ – за якими по 3 склади команд. Студенти ФФВС, ЗФ, ВПФ та ФЕА виступали 2-ма командами.

На жаль, не брали участь в найпопулярнішій грі такі факультети, як ФБТ, ІХФ, ФЛ, ФПМ, ПБФ, ФМФ, ВІТІ, ІЕЕ та ІПСА.

Через брак терміну та сприятливих погодних умов першість була організована за кубковою системою. Від 1/16 до півфіналу дійшли дві команди ФФВС та перші команди РТФ і ФЕЛ. Фінальний розіграш було проведено на полі Національного спортивного центру "Олімпійський", де зустрілися за 3-є місце команди РТФ та ФЕЛ і за 1-ше – команди ФФВС-1 та ФФВС-2.

Між командами ФЕЛ та РТФ точилася досить запекла боротьба. І за підтримки більшості вболівальників РТФ під головуванням замдекана

О.М.Купрія студенти радіофаку мали деяку ігрову перевагу. Та все ж наприкінці зустрічі фортуна посміхнулася студентам ФЕЛ, які забили гол, що вирішив долю матчу.

За перше і друге місце зустрічалися дві команди ФФВС. Перша команда мала у

Команда ФФВС-2 – переможці спартакіади

своєму складі переважно гравців збірної команди нашого університету з футболу, а друга складалася із членів збірних команд з хокею та міні-футболу. Така врівноваженість якісного складу першої та другої команд призвела до впертої принципової боротьби на полі, яка закінчилася нульовою нічиєю. Переможць визначився в серії післяматчевих 11-метрових ударів, в якій точнішими були студенти ФФВС-2.

Ю.В.Новицький,
зав. кафедри спортивного вдосконалення

Колектив інженерно-фізичного факультету висловлює глибоке співчуття доценту кафедри високотемпературних матеріалів і порошкової металургії Ігорю Івановичу Білику з приводу передчасної смерті його дружини Любові Федорівни.

«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК»

газета Національного технічного університету України

«Київський політехнічний інститут»

✉ 03056, Київ-56
проспект Перемоги, 37
корпус № 1, кімната № 221

☎ 441-14-58, 241-66-95

Головний редактор
В.В.ЯНКОВИЙ

Провідний редактор
В.М.ІГНАТОВИЧ

Дизайн та комп'ютерна верстка
І.Й.БАКУН

Комп'ютерний набір
Л.М.КОТОВСЬКА

Коректор
Н.В.МУРАШОВА

Регістраційне свідоцтво Кі-130
від 21. 11. 1995 р.

Друкарня АТЗТ«Атопол»,
м. Київ, пр. Червоних козаків, 9

Тираж 1500

Відповідальність за достовірність інформації несуть автори.
Позиція редакції не завжди збігається з авторською.